

ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΑ ΕΝΩΣΗ ΦΙΛΟΛΟΓΩΝ

Πολυτεχνείου 6, 10433 Αθήνα
τηλ.: 210-5243434, fax: 210-5228231
e-mail: p-e-f@otenet.gr
http://www.p-e-f.gr

**Οι απόψεις της Πανελληνίας Ένωσης Φιλολόγων
για τα θέματα των Αρχαίων Ελληνικών Θεωρητικής Κατεύθυνσης
στις Πανελλήνιες Εξετάσεις
Γ΄ Τάξης Ημερησίου
Λυκείου
27 Μαΐου 2013**

Στα θέματα των Αρχαίων Ελληνικών, το μεν διδαγμένο συνδυάζει την 11^η ενότητα, τη 15^η (απόσπασμα) και τη 16^η ενότητα από τα *Πολιτικά* του Αριστοτέλη, το δε αδιάδακτο προέρχεται από τις *Ιστορίες* του Θουκυδίδη, βιβλίο έκτο, κεφάλαιο 28 (από το επεισόδιο των Ερμοκοπιδών). Τα θέματα είναι σαφή στη διατύπωσή τους και ανταποκρίνονται στα ζητούμενα της σχολικής διδασκαλίας.

Διδαγμένο κείμενο

Το κείμενο αναφέρεται στις έννοιες της πόλης και του πολίτη.

Ερωτήσεις

B1. Ζητείται η δομή ενός συλλογισμού, ο οποίος σχολιάζεται στο σχολικό βιβλίο ως μετάβαση από μία γενική πρόταση στην εξέταση των επιμέρους περιπτώσεων.

B2. Αξιοποιούνται, με τη συγκεκριμένη ερώτηση, η δεύτερη και η τρίτη παράγραφος του κειμένου. Η πόλη, ως σύνθετη έννοια, παραπέμπει στην έννοια του πολίτη, για την οποία υπάρχει ασάφεια, κατά τον Αριστοτέλη, και την οποία τελικά ο φιλόσοφος προσδιορίζει σε συνάρτηση με τη συμμετοχή του στη νομοθετική και δικαστική εξουσία.

B3. Η ερώτηση με κεντρική έννοια την αυτάρκεια απαιτεί συνδυασμό ανάμεσα στο πρωτότυπο κείμενο και το μεταφρασμένο απόσπασμα. Έχει δύο σκέλη και η απάντηση μπορεί να στηριχθεί και σε σχόλια του σχολικού βιβλίου.

B4. Η ερώτηση αποτελεί αναπαραγωγή σχετικής παραγράφου στην Εισαγωγή του σχολικού βιβλίου (σελ. 178-179).

B5. Ενδεικτικές απαντήσεις:

ενόραση: ὀρῶμεν, σύσταση: συνεστηκυῖαν, κατάσχεση: περιέχουσα, σύγκλητος: καλουμένη, κειμήλιο: συγκεκριμένων, σκόπιμος: σκεπτόν, ἄρχοντας: ὑπάρχει, ἀρχή, ἄφαντος: φανερόν, ρητό: λέγομεν, εἰπεῖν, ἀφιξη: ἰκανόν

Αδίδακτο κείμενο

Γ1. (Ενδεικτική μετάφραση)

Δεν καταγγέλλεται λοιπόν από κάποιους μετοίκους και από υπηρέτες τίποτε μεν σχετικά με τις Ερμές, αλλά μόνον ότι από νεαρούς σε κατάσταση μέθης και χάριν αστεϊσμού είχαν γίνει πρωτύτερα κάποιοι ακρωτηριασμοί άλλων αγαλμάτων, και ακόμη ότι τα Ελευσίνια Μυστήρια τελούνται σε σπίτια για χλευασμό (προσβολή) γι' αυτά κατηγορούσαν και τον Αλκιβιάδη. Και αυτά αφού τα υιοθέτησαν (έλαβαν υπόψη) αυτοί που ήταν ιδιαίτερα εχθρικοί με τον Αλκιβιάδη, που τους εμπόδιζε να γίνουν οι ίδιοι με σιγουριά ηγέτες της δημοκρατικής παράταξης και επειδή νόμισαν ότι θα ήταν πρώτοι αν τον έδιωχναν, μεγαλοποιούσαν (το γεγονός) και φώναζαν ότι τάχα και τα μυστήρια και ο ακρωτηριασμός των Ερμών έγιναν με στόχο την κατάλυση της δημοκρατίας και ότι τίποτε από αυτά δεν συνέβη που να μην διαπράχθηκε με τη συμμετοχή του, παραθέτοντας, επιπλέον, ως αποδείξεις τη σύνολη αντιδημοκρατική συμπεριφορά του στις καθημερινές ενασχολήσεις (του).

Παρατήρηση

Θα μπορούσε να δοθεί για διευκόλυνση των εξεταζομένων **ὄ,τι** οὐ μετ' ἐκείνου ἐπράχθη.

Γ2.

τινά, ὕβριν, οὔσι(ν), μάλα, ἐπαιτιῶ, ὑποληφθεῖσι(ν), ἐξελεῶεν, βοᾶν, ἔσται, πεπράχθω.

Γ3α.

περὶ τῶν Ἑρμῶν: εμπρόθετος επιρρηματικός προσδιορισμός της αναφοράς στο ρήμα μηνύεται

ὑπὸ τῶν νεωτέρων: εμπρόθετος επιρρηματικός προσδιορισμός του ποιητικού αιτίου στη μετοχή γεγενημένοι

τὰ μυστήρια: υποκείμενο προτασσόμενο στο ρήμα ποιεῖται (αττική σύνταξη)

τὸν Ἀλκιβιάδην: αντικείμενο στο ρήμα ἐπητιῶντο

δήμου: γενική αντικειμενική στο καταλύσει

αὐτοῦ: γενική υποκειμενική στο παρανομίαν

Γ3β.

Εξαρτημένος (από το ἐμεγάλυνον νομίσαντες) υποθετικός λόγος της απλής σκέψης: εἰ ἐξελάσειαν, εἶναι ἂν → εἶεν ἂν (εἰ + ευκτική, δυνητική ευκτική). Δεν ζητήθηκε μετατροπή σε ευθύ λόγο.

Από την Πανελλήνια Ένωση Φιλολόγων